

Täysistunto

Tiistai 1.3.2022 klo 13.59—17.09

2. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista (pääministeri Marin sekä ministerit Henriksson, Haatainen, Lintilä, Leppä, Paatero, Kaikkonen, Blomqvist, Tuppurainen, Skinnari, Harakka, Mikkonen, Andersson, Kurvinen, Sarkkinen)

Valtioneuvoston kirjelmä VN 2/2022 vp

Keskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Päiväjärjestyksen 2. asiana on valtioneuvoston kirjelmä valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista. Työjärjestyksen mukaan eduskunta ei tee päätöstä asiasta. — Keskustelu, edustaja Zyskowicz.

Keskustelu

14.01 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa herra puhemies! Tämä kirjelmä valtioneuvoston jäsenten taloudellisista sidonnaisuuksista on asia, joka on hyvä olla olemassa mutta joka yleensä menee rutiininomaisesti ilman mitään keskustelua täällä salissa.

Kuitenkin, herra puhemies, kesäkuussa 2015 silloinen kansanedustaja, nykyinen liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka Yleisradion sivujen mukaan ”aloitti keskustelun arvostelemalla rajusti pääministerin epämääräistä ilmoitusta sidonnaisuuksistaan. Sipilä on ilmoittanut omistavansa muun muassa merkittävän rahoitusomaisuuden tallennettuna Nordeaan ja Osuuspankkiin. Sipilä ei eritellyt omaisuuden suuruutta tarkemmin.” Sen jälkeen silloinen kansanedustaja, nykyinen ministeri Harakka sanoi tämän Yleisradion uutisen mukaan sanatarkasti seuraavaa: ”On hämmästyttävää ja kummastuttavaa, miksi pääministeri Sipilä ei reilusti ilmoita arvopaperiomaisuutensa arvoa.” Edelleen hän korosti tämän uutisen mukaan, että kyseessä on hänen oma päätelmänsä pääministerin ”epämääräisestä ja välttelevästä sidonnaisuusilmoituksesta”. [Oikealta: Ohhoh!] Ja sitten suora sitaatti, mitä silloinen kansanedustaja, nykyinen ministeri Harakka sanoi: ”Mitä pääministeri oikein häpeää?” Silloinen kansanedustaja Vanhanen selitti: ”Sillä haetaan sitä, että sekä me edustajat että muu yhteiskunta voimme arvioida valtioneuvoston jäsenten toimintaa suhteessa näihin sidonnaisuuksiin.” Ja näinhän tämä on.

Arvoisa herra puhemies! On irvokasta lukea tätä silloisen kansanedustaja Harakan hurskastelua pääministeri Sipilän asioiden ympärillä, kun me nyt tiedämme, miten hän viikkokausia julkisuudessa kiemurteli sen asian kanssa, kenelle ja millä hinnalla hän oli myynyt Meta-nimisen sivuston, varsinkin kun oli hyviä syitä epäillä, että sivuston varsinainen ostaja oli liikenne- ja viestintäministeriön toimialalla toimiva kansainvälinen yritys, [Oikealta: Ohhoh!] joka siis suoraan kuuluu ministeri Harakan toimialaan.

En vaadi häneltä nyt mitään. Halusin vain muistuttaa hänen omasta käyttäytymisestään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Heinonen.

14.04 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Poliitikassa päivät ovat perätysten, ja olisi odottanut, että ministeri Harakka olisi tänään ollut täällä eduskunnassa paikalla, kun hänen sidonnaisuuksistaan puhutaan.

On mediassa kerrottu, että verkkotunnuksen osti ministeri Harakalta kansainvälinen Hogan Lovells -asianajotoimisto Pariisin toimiston kautta, jonka tiedetään toimivan Facebookin edustajana. Facebookhan vaihtoi nimensä jokin aika sitten yhtiön taustayhtiönä Metaksi, ja esimerkiksi Reuters on kertonut Metan ostaneen tavaramerkkioikeudet yhdysvaltalaiselta paikallispankilta Meta Financial Groupilta 60 miljoonalla eurolla. Yhdysvaltalainen Meta Company -niminen yhtiö on puolestaan kertonut verkkosivuillaan, että samainen Hogan Lovells -asianajotoimisto on koittanut ostaa yhtiön verkkotunnuksia.

No, ministeri Harakka ei ole halunnut kommentoida näitä myyntisummia julkisuuteen. Erikoiseksi, arvoisa puhemies, tämän tilanteen tekee se, että julkisuudessa olleiden tietojen valossa liikenne- ja viestintäministeri on siis tehnyt kaupat yhtiön kanssa, joka suurella todennäköisyydellä toimii Facebookin välittäjänä tai jonkinlaisena välikätenä. Sikäli kuin tämän taustalla on Facebook tai tämä kauppa on toteutunut näin, mitä ministeri ei ole halunnut kertoa, niin Facebookin toiminta kuuluu Suomessa ministeri Harakan toimialan sääntelyn ja valvonnan piiriin. Mahdollisesti suurestakin summasta Facebookin kanssa tehty kauppa voi olla ministerin ja hänen johtamansa liikenne- ja viestintäministeriön uskottavuuden ja toiminnan läpinäkyvyyden kannalta ongelmallinen.

No, tätä on yrittänyt media selvittää. Olisi odottanut, että edes eduskunta olisi tämän vastauksen saanut. Ministerille on esitetty joukko kysymyksiä muun muassa siitä, millä tavalla hän suhtautuu siihen, että tosiasiallinen ostaja olisi tämän asianajotoimiston kautta ollut Facebook, ja miten Suomen hallituksen liikenne- ja viestintäministeri on voinut tehdä kauppvoja tietämättä, kuka on lopullinen ostaja.

Tähän olisi ollut, arvoisa puhemies, oikeus ja kohtuus saada eduskunnassa tieto, sillä tässä on kyse ministerin ja myös koko liikenne- ja viestintäministeriön uskottavuudesta ja luotettavuudesta, kun sitä verrataan nimenomaan tällä hetkellä merkittävään Facebook-toimijaan, joka tämän kaupan taustalla todennäköisesti on. Myös näissä summissa, joita julkisuudessa on liikkunut, puhutaan vähintään sadoista tuhansista, [Puhemies: 3 minuuttia!] jos ei paljon suuremmistakin summissa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Tynkkynen.

14.07 Sebastian Tynkkynen ps: Arvoisa herra puhemies! Hyvä ministeri Harakka, millä mitalla mittaatte, sillä teitä tullaan mittaamaan. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Meri.

14.07 Leena Meri ps: Kiitos, herra puhemies! Käymme äärettömän tärkeätä keskustelua, ja kiitän edustaja Zyskowiecia tästä keskustelunavauksesta. Asiat ovat sitä, miltä ne näyttävät, ja kansalaiset kysyvät tämän tyyppisiä asioita meiltä kaikilta. He haluavat, että me teemme päätökset esteettöminä, vailla vaikutuksia ja parhaan kykymme mukaan. Kansalaisten luottamusta ja omaakin moraaliamme koetellaan, jos syntyy sellaisia mielikuvia, että kaikki ei ole selkeää ja kaikkea ei kerrota. Olen itse aina ajatellut, että ole rehellinen ja

Pöytäkirjan asiakohta PTK 17/2022 vp

kerro kaikki ja heti, koska mitä kauemmin olet kertomatta, se myös tuo semmoista tunnetta, että onko tuossa jotain salattavaa.

Minusta erittäin hyvin tuossa edustaja Heinonen toi esille sen, että kyllä meiltä jokaiselta edellytetään, että me tiedämme, kuka on kaupan toinen osapuoli. Onhan se melko merkittävää — se voi johtaa monenlaisiin kuvioihin, minne rahat menevät ja muuta, ja tämä on äärettömän tärkeää.

Tiedän, ettei oikeusministeri ole tässä millään lailla vastuullinen, mutta lähetän teille terveiset: Olette oikeusministeri, ja luotan siihen, että teillä on kyky arvioida myös oikeudellisesti ja perustuslaillisesti kysymyksiä. Olisiko meillä ehkä pohdinnan paikka siitä, ovatko meidän sidonnaisuusilmoitukset täysin ajan tasalla. Mietitään, että esimerkiksi me kansanedustajat annamme todella tarkkaan vaalirahoitusilmoitukset, ihan yksilöittäin — tietysti sitäkin voi kiertää, mutta ainakaan itse en ole edes yrittänyt kiertää vaan avoimesti kaikki pienetkin asiat kerron — ja meillä on myös velvollisuus ilmoittaa 400 euron lahjat, ja sitä pienemmätkin saa ilmoittaa, jos haluaa. On siis 400 euron raja tässä. Että tätä voisi kyllä miettiä, koska meidän tulee olla mahdollisimman avoimia. Eihän meillä pitäisi olla mitään salattavaa. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Antikainen.

14.09 Sanna Antikainen ps: Kiitos, arvoisa herra puhemies! Koska ministeri Harakka ei ole nyt täällä paikalla vastaamassa näihin esitettyihin asioihin, niin toivoisin nyt kuitenkin sosiaalidemokraattiselta eduskuntaryhmältä jotakin vastausta tähän asiaan ja vastausta siihen, kuinka teidän ryhmänne tulee käsittelemään tätä asiaa. Ettehän vain nyt paina tätä vilkaisella? — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Työjärjestyksen mukaan eduskunta ei tee päätöstä asiasta. Asian käsittely päättyi.